

International Journal of Social
Science Research
www.ijssr.net
ijssresearch@gmail.com
ISSN: 2146-8257

An Evaluation of the Theses on the Works of Mustafa Ruhi Şirin (Sample of Educational Messages)

Sümeyye Yağmur¹

Yildiz Technical University, Social Sciences Institute, Turkish and Social Studies Educations

Talat Aytan²

Yildiz Technical University, Faculty of Education, Turkish and Social Studies Educations

ABSTRACT

Value is the dimension of social rules that drives social behaviors of people. The individual born in society is influenced by the cultural world created by his surroundings and he shapes his behaviors accordingly. Every individual is expected to adopt the values of the culture in which they are born in particular, and universally accepted values in general. This situation brings with it the question of how the concept of value will be given to the new members of the society. Sometimes when the individual gains these values from what is happening around him, sometimes the process of adding value is completed with an education. Performing this education with a certain system leads to the necessity of reaching social consensus on the behaviors and situations considered as values.

In the Turkish education system, the value education is taught with the content of courses such as Social Studies, Life Science, especially Turkish. Additionally, children's literature authors are expected to write by taking the values education into account. Today, there are a lot of authors who write for children. Some of these writers have created their works with a very rich content in terms of value education. One of these writers is Mustafa Ruhi Şirin. His poems, art tales, letters and stories that he contributed to children's literature were analyzed by the researchers and educational messages in his works were identified.

In this study, in the theses which examined the educational messages of Mustafa Ruhi Şirin's works, the methods used by the researchers to reach the messages and the messages reached about the same work were analyzed by document analysis method and interpreted by descriptive analysis method. As a result of the study, it was seen that the researchers preferred to read and summarize in order to reach the messages and that the messages inferred from the same work of Şirin by different researchers were usually the same, but different from time to time.

The purpose of this study is to determine whether the concepts of value and message are approached within a particular system and whether the messages generated from the same work differ according to the perspectives of the

ARTICLE INFO

Received: 05.05.2018

*Revision received:
31.05.2018*

Accepted: 21.06.2018

*Published online:
30.06.2018*

¹ Corresponding author:

*MA Student
sumeyyeyagmur@gmail.com*

² *Assist. Prof. Dr.*

talataytan@gmail.com

researchers.

KeyWords: Educational Message, Children's Literature, Mustafa Ruhi Şirin, Values Education

Extended Summary

Purpose

Values are comprised of root and stem like a tree. "The roots of the values are in the spiritual world of human being and the stem of them is in his cultural world" (Hökelekli, 2011, 256). Psychology, philosophy and religion are effective in the formation of spiritual world, while social experience and the factors recording this experience are effective in the formation of culture. Literature has a feature that records this experience and at the same time directs it. Literature, which has an important place in the formation of the cultural world, is also the means of value transfer. The value is transferred to the reader through the message that is inferred from literary texts.

In the contemporary Turkish dictionary, the concept of "message" is defined as "the information, the message sent through the text or word". According to Sever (2015), "message" in literary works is an association of feeling and thought that the writer wishes to create for his readers (p.140). In children's literature, this concept is mostly used as an educational message. Accordingly, an "educational message" is a message that a child must directly or indirectly infer about the socially accepted values of the literary work s/he is reading.

"The sense of beauty is innate in children. A beautiful toy, a beautiful song, a beautiful bird, a beautiful flower, a beautiful fish and a beautiful person attract children's attention. It is essential that the child must be guided in order to develop this innate sense and transfer it to the future" (Şimşek, 2002, 20). Literature takes the lead of this guidance. Authors and researchers of children's literature do their studies considering the leading power of literature. A lot of opinions have been suggested about the elements of content in literary products created for children.

Researches on what values a literary work contains are increasing day by day. According to the research of Akçay and Tunagür (2017), the studies for value detection between the years of 2014 and 2015 gained momentum and were diversified. However, the values discussed in the studies are different from each other. Such that the two different researchers have inferred different values from the same literary work. The message to be given depends on the "value" perception of the researcher. The issue of inferring the different values even from the same literary work brought forward reconsidering the concept of value and the necessity of objective methods in the value detection.

Method

The document review method was used in the study. According to Yıldırım and Şimşek (2016) "Document review includes analysis of written materials containing information about the case or cases intended to be researched" (p.189).

Descriptive analysis was used in the analysis of the data. Descriptive analysis is the interpretation and summarization of the obtained data according to pre-specified themes (Yıldırım and Şimşek, 2016, 239).

In this study, four postgraduate theses were examined. In the theses, Mustafa Ruhi Şirin's Works titled *Guguklu Saatin Kumrusu*, *Yıldız Sayan Ağaç*, *Aşk Olsun Çocuğum Aşk Olsun*, *Geceleri Mızıka Çalan Kedi* and *Dünya Kardeş Sobe* were analyzed in terms of value education and educational messages and the values inferred from them were classified.

The compared messages in the theses were classified as “Common messages inferred by researchers, different messages inferred from the same section, additional messages”.

Results

Yakar (2011) used the concept of “value” under the heading “Educational Elements” and categorized the values in the works of Mustafa Ruhi Şirin. Avcı (2011) explained the messages that were inferred from the story and the letter under the heading “Educational Messages” after summarizing the stories and letters in the book. Furthermore, educational messages in the arts tales and poems are explained by the same method. Taşkıran (2015) discussed the messages in the tales and stories after summarizing them under the heading “Values Told in the Story”. Demiryürek (2015) classified the messages in Şirin's poems with the concept of “value”.

When reviewing the whole of these studies, it is seen that the concepts of “educational message, message, value” were used at the same meaning.

It has been seen that the researchers detected the value and message in the literary works by reading and summarizing them.

As there is no objective criteria for value education and educational messages, every researcher cared about messages according to society and their own value system.

It has been also seen that different researchers reached different messages from the same work. Messages inferred from stories showed similarities. The messages inferred from the poems differed according to the perspectives of the researches.

Conclusion and Implications

In this study, it has been seen that the researchers detected the values and messages in the analyzed works by reading and summarizing them.

Classifications that were determined by four different researchers were compared to each other. As a result of the comparisons, it has been found that although the researchers often agreed on the messages in the same work, sometimes these ideas differed. It has been seen that the messages inferred from the same text differed more in poems.

This situation shows that researchers have different perspectives on the concepts of value and message. It is also thought that this is a result of the subjective approach in the analysis of the literary works.

As a conclusion, it has been seen that an objective scale is needed in the children literature and value education researches. Working with more than one expert in the determination of value in the literary works and the analysis of the results through the reliability formula developed by Miles and Huberman (1994: 64b) can provide objectivity about the messages to be inferred from the literary work .

In addition, preparing a scale in which feelings, behaviors, and situations that are accepted as values by our country and the world together and conducting the relevant researches using this scale will increase the reliability of the researches.

It is essential to reach a consensus on the classification which will be used in determining which values the children's literature works should include and the values that these works contain. In addition, a classification in this field is needed in the analysis of children's literature works. For this classification, it seems possible to conduct extensive researches that require the cooperation of all branches of social sciences, to determine national and universal cultural values, and to determine the place of these values in children's literature. Preparing of a scale that contains the specified values will protect the valuation studies from defectiveness caused by differences in perspective.

**Mustafa Ruhi Şirin'in Eserleri Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlere Yönelik
Bir Değerlendirme(Eğitsel İletiler Örnekleme)**

Sümeyye Yağmur¹

Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi

Talat Aytan²

Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal ilgiler Eğitimi

ÖZET

MAKALE BİLGİSİ

Değer, toplumsal kuralların insan davranışlarını yönlendiren boyuttur. Toplum içerisinde doğan birey, çevresinin oluşturduğu kültürel dünyadan etkilenir ve davranışlarını ona göre şekillendirir. Her bireyden, özelde içine doğmuş olduğu kültür ortamının değerlerini, genelde ise evrensel olarak kabul edilmiş değerleri benimsemesi beklenir. Bu durum değer kavramının toplumun yeni üyelerine nasıl kazandırılacağı sorusunu da beraberinde getirir. Bazen birey, çevresinde olup bitenlerden bu değerleri kazanırken bazen de değer kazandırma süreci eğitimle tamamlanır. Bu eğitimin belli bir sistemle yapılması, değer olarak kabul edilen davranış ve durumlar üzerinde toplumsal uzlaşmaya varılması gerekliliğini doğurur. Türk eğitim sisteminde değerler eğitiminin başta Türkçe dersi olmak üzere Sosyal Bilgiler, Hayat Bilgisi gibi derslerin içeriğiyle yapılması söz konusudur. Ayrıca çocuk edebiyatı ürünlerinde, yazarlardan değerler eğitimi göz önünde bulundurarak yazmaları beklenmektedir. Günümüzde çocukları hedef kitle olarak kabul eden pek çok yazar vardır. Bu yazarlardan bazıları eserlerini değerler eğitimi açısından oldukça zengin bir içerikle oluşturmaktadır. Bu yazarlardan biri de Mustafa Ruhi Şirin'dir. Yazarın çocuk edebiyatına kazandırdığı şiirleri, sanat masalları, mektupları ve hikâyeleri araştırmacılar tarafından incelenmiş ve eserlerin içerdiği eğitsel iletiler tespit edilmiştir.

Bu çalışmada Mustafa Ruhi Şirin'in eserlerindeki eğitsel iletilerin incelendiği tezlerde araştırmacıların iletilere ulaşmada kullandıkları yöntem ve aynı eserle ilgili ulaşılan iletiler doküman analizi yöntemi ile analiz edilmiş ve betimsel analiz yöntemiyle yorumlanmıştır. Çalışmanın sonunda araştırmacıların iletilere ulaşmada okuyup özetleme yolunu tercih ettiği, farklı araştırmacıların Şirin'in aynı eserinden çıkardığı iletilerin, çoğunlukla aynı olmasına rağmen, zaman zaman farklılaştığı görülmüştür. Bu çalışmanın amacı değer ve ileti kavramlarının belli bir sistem dâhilinde ele alınıp alınmadığını ve aynı eserden çıkarılan iletilerin araştırmacıların bakış açılarına göre farklılaşıp farklılaşmadığını tespit etmektir.

Anahtar Kelimeler: Eğitsel ileti, Mustafa Ruhi Şirin, Çocuk Edebiyatı, Değerler Eğitimi

Alınma

Tarihi:05.05.2018

Düzeltilmiş hali alınma

tarihi: 31.05.2018

Kabul Edilme Tarihi:

21.06.2018

Çevrimiçi yayınlanma

tarihi:30.06.2018

Giriş

¹ Sorumlu yazar iletişim bilgileri:

Yüksek Lisans Öğrencisi
sumeyyeyagmur@gmail.com

²
Dr. Öğrt. Üyesi
talataytan@gmail.com

“Değerler toplumu oluşturan bireylere, nelerin önemli olduğunu, nelerin tercih edilmesi gerektiğini ve kısaca nasıl yaşanılması gerektiğini belirtir”(Akbaş,2008). Hökelekli(2011)’ye göre “değer; neyin, hangi ve nasıl davranışların ‘iyi’, ‘güzel’, ‘doğru’ ve ‘kutsal’ olduğuna dair inanç ve kabullerimizdir. Değerler davranışlarımıza rehberlik yapar. Eylemlerimizi, yargılarımızı, anlık hedeflerimizi daha üst hedeflere taşıyarak nihai anlamda nasıl olmamız ve nasıl davranmamız gerektiğini değerler sayesinde öğreniriz”(s.255). İnsanın değeri de “değer” olarak kabul ettikleri ile doğru orantılıdır. Kişinin değer sistemini oluşturabilmesi için değerlerle karşılaşması ve değerlerin farkında olması gerekir.

“Toplumsal kültürün oluşması; fertlerin değer yargılarının bir üst kimlik olarak toplumsal hayata yön vermesi, ya da mevcut toplumsal değerlerin bireylere aktarılması ile gerçekleştirilebilir. Ailede başlayan değerler eğitimi, okullarda formal bir yapı içerisinde temel değerlerin öğrencilere kazandırılması ile devam eder”(Yazıcı, 2006). Ülkemizde, Millî Eğitim Temel Kanunu kapsamında bireylere formal eğitimle kazandırılması gereken değerler sıralanmıştır.

Toplumsal tecrübenin ürünü olan değerlerimizin günlük hayatta bir karşılığı vardır. Çünkü Mutluel(2014)’e göre “Değer olarak ifade edilen pratik davranış, insan tarafından nesneye sonradan yüklenmektedir”(s.43). Ahlak açısından iyi ve kötü olarak ele alınan insanların ve düşüncelerinin temelinde değer hükümleri yer alır. “Değer hükümleri” ise bir şeyin arzu edilebilirliği ile ilgilidir(Güngör, 2010, 27).Çalışkan olmak iyi bir özellikken tembel olmak kötü bir özelliktir. Bu hükme varmamızı sağlayan insanlar tarafından tecrübe edilmiş davranışlar ve durumlardır; yani değer hükümleridir.

Değerler bir ağaç misali kök ve gövdeden oluşmaktadır. “Değerlerin kökü insanın ruh dünyasında, bedeni ise kültür dünyasında yer alır”(Hökelekli, 2011, 256). Ruh dünyasının oluşumunda psikoloji, felsefe ve din etkinken kültür oluşumunda toplumsal tecrübe ve bu tecrübeyi kaydeden unsurlar etkindir. Edebiyat bu tecrübeyi kaydeden, aynı zamanda ona yön veren bir özelliğe sahiptir. Kültür dünyasının oluşumunda önemli bir yere sahip olan edebiyat, değer aktarımının da aracıdır. Değer, edebî metinlerden çıkarılan ileti yoluyla okuyucuya aktarılır.

Güncel Türkçe Sözlükte “ileti” kavramı “Yazı veya sözle verilen, gönderilen bilgi, mesaj” olarak açıklanmıştır(TDK, 2017). Sever(2015)’e göre edebî ürünlerde“ileti” sanatçının okurlarında yaratmak istediği duygu ve düşünce ortaklığıdır(s.140). Çocuk edebiyatında ise bu kavram daha çok eğitsel ileti olarak kullanılmaktadır. Buna göre “eğitsel ileti” okuyucunun, okuduğu eserden toplumca kabul edilmiş değerlerle ilgili doğrudan veya dolaylı olarak çıkarması gereken mesajdır.

Sever(2015)’e göre “Çocuklara yönelik olarak hazırlanan kitaplar öğretici ve yazınsal nitelikli kitaplar olmak üzere ikiye ayrılır. Öğretici kitapların amacı çocuğu bilgilendirmek iken yazınsal nitelikli kitapların amacı çocukların sezme, duyma, düşünme yetilerini geliştirmek ve çocuğa insana özgü duyarlılık kazandırmak, onu güzele yönlendirmektir”(s.140-142). “Çocukta güzellik duygusu doğuştan vardır. Güzel bir oyuncak, güzel bir şarkı, kuş, çiçek, balık ve insan çocuğun ilgisini çeker. Doğuştan var olan bu duygunun geliştirilmesi ve ileriki yaşlara taşınması için çocuğun yönlendirilmesi şarttır”(Şimşek, 2002, 20).Edebiyat bu yönlendirmenin öncülüğünü üstlenmektedir. Çocuk edebiyatı yazarları ve araştırmacıları edebiyatın yönlendirici gücünü dikkate alarak çalışmalarını yapmaktadır. Çocuğa yönelik olarak hazırlanmış edebî ürünlerde içerik unsurları ile ilgili pek çok görüş öne sürülmüştür. Bunların içinde çocuk kitaplarının taşınması gereken iletilerle ilgili görüşlerden bazıları şöyledir:

Arıcı(2016)'ya göre “Çocuk kitapları çocuğun estetik beğeni ölçütlerini, sanatsal bakış açısını geliştirmenin yanında çocuğa farklı dünyaların kapılarını açmalı, onu örnek kahramanlar ve olaylarla tanıştırmalıdır”(s.47). “Birey temel dil becerilerini edinip geliştirirken, okur kimliği edinirken, toplumsal bilinç kazanırken, temel değerleri öğrenirken doğrudan doğruya çocuk edebiyatından istifade eder”(Baş,2015, 5). Baş(2015)'a göre çocuk edebiyatı “kültür aktarımını sağlamalı ve çocuğun evrensel değerleri tanımaya yardımcı olmalıdır.” (s.6)

“Kitaplar çocuk ile yaşam arasında güçlü bir bağ oluşturmaktadır. Özellikle, çocuğun kendini özgürce gerçekleştirebilmesine(düşünmesine, düşlemesine, gülmesine, eğlenmesine, imge üretmesine vb.) olanak sağlayacak yaşam durumları, dilin anlatım ustalığıyla kurgulanarak çocuklara sunulmalıdır”(Arıcı, 2016,46).

Aile, doğa, iyi ve güzel değerler gibi temel kavramlar çocuk kitaplarını zenginleştiren unsurlardır. Bu değerler çocuğun dünya görüşünü de zenginleştirmesi açısından önemlidir(Yalçın ve Aytas, 2002, 31). Toplum olarak ortak bir duygu ve düşünüş tarzına sahip olabilmek için çocuklara değer içeren edebî eserler sunulmalıdır(Karatay, 2011). Kıbrıs(2010)'a göre çocuklar için kaleme alınmış eserler çocuğa duyuşsal, bilişsel ve devinişsel düzeyde istenilen davranışları kazandırmalıdır. Onların hem ulusal hem de evrensel düzeyde kişilik kazanmalarını sağlamalıdır(s.41). Bir geçiş yazını olan çocuk ve gençlik yazını ürünleri çocuğun bireysel ve kültürel olarak gelişimine ve kimlik oluşumuna katkı sağlamalıdır(Dilidüzgün, 2003, 23).

Türk çocuk edebiyatı sahasında eser veren çoğu yazar bu amaçlarla eserini kaleme almaktadır. Eserde kullanılan bakış açısı, anlatım yöntemi, problem çözme yolları ve olayların bir kültür çerçevesinde oluşturulmasından dolayı yazılanlar eğitsel nitelik taşımaktadır. Ancak her yazılan eserin eğitsel değeri aynı olmamaktadır. Eserin içerdiği değerler onun tercih edilme olasılığını artırmaktadır. Bir eserin hangi değerleri içerdiği ile ilgili yapılan araştırmalar gün geçtikçe artmaktadır. Akçay ve Tunagür(2017)'ün araştırmasına göre 2014-2015 yılları arasında değer tespitine yönelik çalışmalar hız kazanmış ve üzerinde çalışılan eserler çeşitlenmiştir. Ancak yapılan çalışmalarda ele alınan değerler birbirinden farklı olmaktadır. Öyle ki bu durum iki farklı araştırmacının aynı eserden farklı değerler çıkarmasına kadar ileri bir düzeye ulaşmıştır. Eserde verilmek istenen ileti araştırmacının “değer” anlayışına göre farklılaşmaktadır. Aynı eserde bile farklı iletilerin çıkarılması değer kavramının yeniden ele alınmasını ve değer tespitinde nesnel yöntemlerin gerekliliği konularını gündeme getirmiştir.

Yöntem

Çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek(2016)'e göre “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar”(s.189).Verilerin analizinde betimsel analiz kullanılmıştır. Betimsel analiz, elde edilen verilerin önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasıdır(Yıldırım ve Şimşek,2016, 239).

Bu çalışmada dört lisansüstü tez incelenmiştir. Tezlerde Mustafa Ruhi Şirin'in Guguklu Saatin Kumrusu, Yıldız Sayan Ağaç, Aşk Olsun Çocuğum Aşk Olsun, Geceleri Mızıkla Çalan Kedi ve Dünya Kardeş Sobe adlı eserleri değerler eğitimi ve eğitsel iletiler açısından incelenmiş ve eserlerin içerdiği değerler sınıflandırılmıştır. Araştırmacıların eserlerin içeriğindeki değerleri belirlemek için kullandıkları yöntem tespit edilmiştir. Daha sonra bu tezlerde araştırmacıların ulaştığı iletiler karşılaştırılmıştır. Tezlerde incelenen eserler ele alınan konu ve türe göre farklılık göstermektedir. Bu nedenle karşılaştırmalarda her çalışmadan ilgili metin veya türle ilgili içerik kullanılmıştır.

Tezlerde karşılaştırılan iletiler “Araştırmacılar tarafından çıkarılan ortak iletiler, aynı kesitten çıkarılan farklı iletiler, ek iletiler” olarak sınıflandırılmıştır.

Bulgular ve Yorum

1. Tezlerde “değer” Kavramının Yapılandırılması

Tablo 1: İncelenen Tezler

Mehmet Salih Avcı	Mustafa Ruhi Şirin’in Çocuğa Yönelik Eserlerinin Eğitsel Açıdan İncelenmesi(Yüksek Lisans Tezi)
Gökçe Demiryürek	Çağdaş Çocuk Şiirinde Değerler Eğitimi (1980’den Günümüze)(Doktora Tezi)
Elmas Taşkiran	Mustafa Ruhi Şirin’in Masallarında ve Öykülerinde Eğitsel İletiler(Yüksek Lisans Tezi)
Yasin Mahmut Yakar	Mustafa Ruhi Şirin’in Türk Çocuk Edebiyatındaki Yeri ve Eserlerinin Eğitsel Değeri Üzerine Bir İnceleme(Doktora Tezi)

Yakar(2011) “Eğitsel Unsurlar” başlığı altında “değer” kavramını kullanmış ve Mustafa Ruhi Şirin’in eserlerindeki değerleri sınıflandırmıştır. Avcı(2011) incelediği eserde yer alan hikâyeleri ve mektupları özetledikten sonra “Eğitsel İletiler” başlığı altında hikâye ve mektuptan çıkarılan iletileri açıklamıştır. Sanat masalı ve şiirler için de aynı yöntemle eğitsel iletiler açıklanmıştır. Taşkiran(2015) masalları ve hikâyeleri özetledikten sonra onlarda yer alan iletileri “Masalda/Hikâyede İşlenen Değerler” başlığı altında ele almıştır. Demiryürek(2015) ise Şirin’in şiirlerinde yer alan iletileri “değer” kavramıyla sınıflandırmıştır. Bu çalışmaların tamamına bakıldığında “eğitsel ileti, ileti, değer” kavramlarının aynı anlamda kullanıldığı görülmektedir.

2. Tezlerde “değer” Tespiti İçin Kullanılan Yöntemler

Araştırmacıların incelenen eserlerde değer ve ileti tespitini okuma ve özetleme yoluyla gerçekleştirdikleri görülmüştür.

Eserlerin içerdiği değerler her araştırmacının kullandığı değer sınıflandırmasına göre farklılaşmaktadır. Taşkiran(2015) değer tespitine yönelik olarak hazırlanmış yüksek lisans tezlerindeki değerlere göre eserleri incelerken Demiryürek(2015) Nelson’ın değer sınıflamasına göre incelemiştir. Yakar(2011) eserlerde bulunan değerleri sınıflandırma sürecinde uzman görüşü alındığını belirtmiştir. Avcı(2011)’nin çalışmasında ise eserlerin içeriğinden yola çıkılarak değerler tespit edilmiştir. Her araştırmacının değer ölçeğinin farklı olması eserlerden çıkarılan değerleri farklılaştırmıştır.

Aynı eserden farklı araştırmacıların farklı iletilere ulaştığı görülmüştür. Hikâyelerden çıkarılan iletiler benzerlik göstermektedir. Şiirlerden çıkarılan iletilerin ise araştırmaların bakış açılarına ve sınıflandırmalarına göre farklılaştığı görülmüştür.

3. İncelenen Eserlerde İleti Çıkarımlarının Karşılaştırılması

3.1.Guguklu Saatin Kumrusu(Sanat Masalı)

Aynı Kesitten Çıkarılan Farklı İletiler

Avcı (2011) dışarıdan gelen kumrunun, saatin kumrusunun yardım isteğine karşılık vermesi ve onun yerine nöbet tutmasından ihtiyaç hâlinde dostlarımıza yardım etmemiz ve onlar için fedakârlık yapmamız gerektiği iletilerini çıkarmıştır.

Bu masaldaki iletilerle ilgili Avcı(2011) yukarıdaki iletiye ek olarak geçmişten ders alınması, yapılan iyiliklerin unutulmaması gerektiği iletilerini çıkarırken Taşkiran(2015) cesur olma, mutlu olmayı bilme, estetik duyarlılık sahibi olma iletilerini Yakar(2011) ise özgürlük, yaşama sevinci iletilerini çıkarmıştır.

Aslan Kuş

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Avcı(2011) aslanın yargılama sonunda sadece kurnaz tilkiye ceza vermesinden cezanın yalnızca suçu işleyene tatbik edilmesi gerektiği, suçlunun yakınlarının ondan dolayı mahkûm edilemeyeceği iletilerini çıkarmıştır. Taşkiran(2015) da aynı kesitten adalet iletilerini çıkarmaktadır. Böylelikle iki araştırmacının aynı kesit üzerinde çıkardığı iletiler aynıdır.

Aynı Kesitten Çıkarılan Farklı İletiler

Yakar(2011) doğanın düzeninin değiştirilmemesi gerektiği iletilerini aşağıdaki cümlelere dayandırarak çıkarır:

“Yanlış bir iş yaptık. Görüyorsunuz, ne tam kuş olabildim ne de aslanlığımı unuttum. Aslan olarak yaratılmışım. Kuş olarak yaratılmak istenseydim kuş olarak yaratılırdım.” (Aslankuş, GSK: 27)

Avcı'ya(2011) bu masalda Aslan ve diğer hayvanların tekrar eski hâllerine dönmek istemelerinden kişinin kendi yaşam şartlarına uymayan durumlarda mutsuz ve başarısız olacağı vurgulanmaktadır. Ayrıca “aslan ve arkadaşlarının” kuşa dönüştükten sonra pişman olmaları, bir işe kalkışmadan önce sonuçları üzerinde iyice düşünülmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Aslan Kuş masalına farklı yönden yaklaşan iki araştırmacının aynı olaydan farklı iletiler çıkardığı görülmektedir.

Ek İletiler

Yukarıdaki iletilere ek olarak Yakar(2011) ağaç ve orman sevgisi, Avcı(2011) istişare etme, kötülüğün ve kurnazlığın olumsuzluğu, bir yaratıcının varlığı, bir işe kalkışmadan sonuçlarının düşünülmesi gerektiği; Taşkiran(2015) takdir etmek ve özür dileme iletilerini çıkarmaktadır.

Kuş Ağacı

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Avcı(2011) ağacın beyaz kuşun sorularına hep doğru cevaplar vermesinden en sıkıntılı zamanlarda bile doğruluktan ayrılmamak gerektiği iletilerini çıkarmıştır. Taşkiran(2015) da bu kesiti dayanak göstererek burada dürüstlük iletilerini çıkarmaktadır.

Ek İletiler

Avcı(2011) bir karar vermeden önce iyice düşünülmesi, plan yapılması, bilginin ön yargıları ortadan kaldırdığı, eldeki ile yetinilmesi; Taşkiran(2015) iyilik, mutlu olmayı bilmek, yaşama bağlılık, dürüstlük; Yakar(2011) ise ağaç ve orman sevgisi iletilerini çıkarmaktadır.

Kuş Oyunu

Aynı Kesitten Çıkarılan Farklı İletiler

Avcı'ya(2011) göre burada Sultankuş'un büyülenmiş kuşları kurtarmak için Aliş'ten yardım istemesi, kişinin üstesinden gelemediği olaylar karşısında, işi bilenlerden ve becerebilenlerden yardım istenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Taşkiran(2015) da aynı kesitten iyilik iletilerini çıkarmaktadır.

Ek İletiler

Avcı(2011) üstesinden gelinemeyen durumlarda yardım alma, işi geciktirmeden yapma, teşekkür etme; Taşkiran(2015) nezaketli olmak, misafirperverlik, mutlu olmayı bilmek iletilerini çıkarmıştır.

Martıcık

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Avcı(2011), Taşkiran(2015) ve Yakar(2011) annesinin sözünü dinlemeyen martıcığın tilkinin tuzağına düşmesinden, anne sözünü dinlemenin önemli olduğu iletilerini çıkarmaktadır.

Avcı(2011) ve Taşkiran(2015) Martıcığın yaralı tilkiye balık getirmesinden, ihtiyacı olanlara yardım edilmesi gerektiği ve iyilik iletilerini çıkarmaktadır.

Ek İletiler

Avcı(2011) büyüklenmenin ve topluluktan ayrılmanın kötü şeyler olduğu, Taşkiran(2015) mutlu olmayı bilme, Yakar(2011) ise tedbirli olma iletilerini çıkarmıştır.

Akıllı Tavşan Kurnaz Tilki

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Avcı(2011) ve Taşkiran(2015) Fufus'un kurallara uymadığı için sürgüne gönderilmesinden, mensup olduğu toplumun kurallarına ve geleneklerine uymayanların toplum tarafından dışlanacağı iletilerini çıkarmıştır.

Uyuduğu için adadan kovulan Fufus'un bir gün tekrar oraya döneceğini düşünmesinden Avcı(2011) ve Taşkiran(2015) ümitli olmak ve zorlukların üstesinden gelmeye çalışmak iletilerini çıkarmıştır.

Aynı Kesitten Çıkarılan Farklı İletiler

Kaplumbağaların, krallarına haksızlık yaptıklarını fark edip ondan özür dilemeleri ve kralın da kaplumbağaları affetmesinden Taşkiran(2015) özür dileme iletisini çıkarırken Avcı(2011) affetme iletisini çıkarmıştır.

Ek İletiler

Avcı(2011) ümitli olmak, tehlikeli ortamlardan uzak durmak, teşekkür etmek Taşkiran(2015) adaletli olmak, memleket sevgisi, mutlu olmayı bilmek iletilerini çıkarırken Yakar(2011) yaşama sevinci iletisini çıkarmıştır.

Üç Kartal

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Avcı(2011), padişahın emirlerini eleştirenleri cezalandırması ve istediği gibi hareket etmesinden yönetimin bir kişinin elinde bulunmasının sakıncalı olduğu iletisini çıkarırken Taşkiran(2015) âdetin önemli olduğu iletisini çıkarmaktadır.

Ek İletiler

Avcı(2011) liyakatli kişilere akıl danışma, hak edilmeden alınanların bir gün kaybedileceği; Taşkiran(2015) takdir etme; Yakar(2011) ise gerçeklerin saklanamayacağı iletisini çıkarmıştır.

Masal Sarayı

Aynı Kesitten Çıkarılan Farklı İletiler

Saraydaki kızın bülbülün sesinden etkilenmesi ve onu çok sevmesinden Avcı(2011) bülbül sesinin güzel olduğu, Taşkiran(2015) ise mutlu olmayı bilmek iletisini çıkarmıştır.

Ek İletiler

Avcı(2011) dış görünüşe aldanmama, problemlerin üstesinden gelme Taşkiran(2015) ise paylaşmak ve fedakârlık iletilerini çıkarmıştır.

3.2.Geceleri Mızıka Çalan Kedi(Hikâye)

Horoz Ali

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Ali'nin yapılacak dövüğe horozunu hazırlamak için durmadan çalışmasından Avcı(2011) ve Taşkiran(2015) çalışkan olmak iletisini çıkarmıştır.

Ek İletiler

Avcı(2011) bazen başarısızlığın kabullenilmesi gerektiği, Taşkiran(2015) ise fedakârlık iletisini çıkarmıştır.

Hayal Kardeş

Araştırmacıların ıkarımladığı Ortak İletiler

Őenay ve Aycan'ın ağa dikmesinden Avcı(2011) ve Yakar(2011) ağa ve orman sevgisi iletilerini ıkarımlarıdır.

Őenay'ın fotoğraf makinesini kullanmak iin kullanma kılavuzuna bakmasından Avcı(2011) ve Taşkıran(2015) kullanma kılavuzundan yararlanmanın faydalı olduğu iletilerini ıkarımlarıdır.

Őenay'ın kardeşinin olacağını renmesi ve ok mutlu olmasından Avcı(2011),Taşkıran(2015) ve Yakar(2011) kardeş sevgisi iletilerini ıkarımlarıdır.

Ek İletiler

Őenay'ın fotoğraf makinesini kullanmak iin kullanma kılavuzuna bakmasından, yukarıdaki iletiye ek olarak Taşkıran(2015), Őenay'ın bu davranışını bilgiye ulaşmada azimli olmak gerektiği iletilerini ıkarımlarıdır.

Őenay'ın kardeşinin olacağını renmesi ve ok mutlu olmasından Taşkıran(2011) mutlu olmak iletilerini de ıkarımlarıdır.

Mavi Kumbara

Araştırmacıların ıkarımladığı Ortak İletiler

Ayşe'nin harlığını ve yiyeceklerini Fatma'yla paylaşmasından Avcı(2011) ve Taşkıran(2015) paylaşmak iletilerini ıkarımlarıdır. Ayrıca Taşkıran(2015) bu blmde iyilik iletilerini de ıkarımlarıdır.

Aynı Kesitten ıkarılan Farklı İletiler

Ayşe'nin arkadaşlarının onu okulda gremeyince Ayşe'yi aramaları ve pazarda para toplarken grmeleri sonucunda el birliği ile para toplamaya karar vermelerinden Avcı(2011) muhta olana yardım etme iletilerini ıkarırken Taşkıran(2015) dayanışma, dostluk ve arkadaşlık iletilerini ıkarımlarıdır.

Byk İyilik Meleği

Araştırmacıların ıkarımladığı Ortak İletiler

Hikyede duvardaki ve Adem'in yaptığı resimlerden bahsedilmesinden Avcı(2011) ve Taşkıran(2015) estetik duyarlılık sahibi olmak iletilerini ıkarımlarıdır. Adem'in annesine olan sevgisini dile getirmesinden Avcı(2011) ve Taşkıran(2015) anne sevgisi iletilerini ıkarımlarıdır.

Ek İletiler

Avcı(2011) yukarıdaki iletilere ek olarak olumsuz olayların olumlu ynlerini grebilmek; Taşkıran(2015) ise kanaatkrlık iletilerini ıkarımlarıdır.

Uçan Kaplumbağa

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Çocuğun kaplumbağadan özür dilemesinden Avcı(2011) ve Taşkiran(2015) özür dileme iletisini çıkarmıştır.

Aynı Kesitten Çıkarılan Farklı İletiler

Çocuğun bilmeden de olsa kaplumbağaya zarar vermesi onda oluşan vicdan duygusu ile cennetin birleştirilmesi Avcı(2011) ve Taşkiran'da(2015) ortakken Yakar(2011) hayvan hakları iletisini çıkarmıştır.

Ek İletiler

Taşkiran(2015) yukarıdaki iletilere ek olarak hikâyeden paylaşmak, yardımseverlik iletilerini çıkarmıştır.

Rüya Gibi Adam

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Dedenin ağaç diktiğini söylemesinden Avcı(2011), Taşkiran(2015) ve Yakar(2011) ağaç sevgisi iletisini çıkarmıştır.

Dedenin, bahçesindeki meyveleri hiçbir karşılık beklemeden yoksullara dağıtmasından üç araştırmacı da yoksullara yardım edilmesi gerektiği iletisine ulaşmıştır.

Dedenin kimseye küskün olmadığını söylemesinden Avcı(2011) ve Yakar(2011) kimseye darılmama iletisini çıkarmıştır.

Dedenin kedilere ikramda bulunmasından Avcı(2011) ve Taşkiran(2015) hayvanların sevilmesi ve onlara merhamet edilmesi gerektiği iletilerini çıkarmışlardır.

Dedenin canlı-cansız varlıklara iyilik yapmaya çalışması ve bunu torununa öğütlemesinden Avcı(2011) ve Taşkiran(2015) iyilik iletisini çıkarmıştır.

Ölen çocukların cennete gideceğinin söylenmesi Avcı(2011) ve Taşkiran(2015) tarafından ileti olarak kabul edilmiştir.

Ek İletiler

Avcı(2011) yukarıdaki iletilere ek olarak gizli iyilik yapmak iletilerine; Taşkiran(2015) mutlu olmayı bilmek, geleneklere bağlılık, çalışkan olmak, öğüt vermek-almak; Yakar(2011) torun ve dede sevgisi, hastalara ilgi gösterme iletilerine ulaşmıştır.

Babam, Deniz ve Ben

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Çocuk ve babasının deniz ve toprakla ilişkisinden Avcı(2011) ve Taşkiran(2015) doğa sevgisi iletisine ulaşmıştır. Çocuğun babasının bir yunusla dost olmasından Avcı(2011) ve Taşkiran(2015) dostluk iletisine ulaşmıştır.

Ek İletiler

Taşkıran(2015) yukarıdaki iletilerden başka mutlu olmayı bilmek, öğüt vermek-almak iletilerine de ulaşmıştır.

En Çocuk Baba

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Babanın, çocukları çok sevmesinden Avcı(2011) ve Taşkıran(2015) çocuk sevgisi iletisine ulaşmıştır.

Babanın, satın aldığı bülbüllerle ilgilenmesi ve onları özenle beslemesinden Avcı(2011) ve Taşkıran(2015) hayvanları korumak iletisini çıkarmıştır.

Ek İletiler

Avcı(2011) yukarıdaki iletilere ek olarak iyilikten karşılık beklememe, zamanı boş yere harcamama ve diğerkâmlık iletilerine ulaşırken Taşkıran(2015) melek ve ölüm duygusu iletilerine de ulaşmıştır.

Yağmurdan Islanmayan Kız

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Hikâyede küçük bir kız olan Elif'in, annesinin ölümünden etkilenişinin anlatılmasından Avcı(2011) ve Taşkıran(2015) ölüm iletisine ulaşmışlardır.

Aynı Kesitten Çıkarılan Farklı İletiler

Elif'in, bebeği yanındayken yağmurda ıslanmaması Avcı(2011) tarafından keramet iletisi olarak kabul edilirken Elif'in, şahit olduğu durumu anneannesine anlatması ve ondan bu durumu kimseye söylememesi gerektiğini öğrenmesi Taşkıran(2015) tarafından öğüt alma iletisi olarak kabul edilmiştir.

Ağlayan Çınar

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Fatma'nın ağaçtan düşerek ölmesi Avcı(2011) ve Taşkıran(2015) tarafından ölüm iletisi olarak görülmüştür. Fatma için çocuklar tarafından dua edilmesi ise dua etmek iletisi olarak görülmüştür.

Ek İletiler

Taşkıran(2015) yukarıdaki iletilere ek olarak büyüklere saygı ve vefalı olmak iletilerine de ulaşmıştır.

Mavi Bahçenin Çocukları

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Leyla Anne ve çocuğun ölüm sonucunda cennette buluşmalarından Avcı(2011) ve Taşkıran(2015) ölümün bir yok oluş olmadığı, bir yolculuk olduğu ve iyi insanların cennette buluşacağı iletilerine ulaşmışlardır.

Babam Ne Zaman Gelecek?

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Çocuğun babasını çok sevmesi ve her gün onun mezarına gitmesinden Avcı(2011), Yakar(2011) ve Taşkiran(2015) baba sevgisi iletisini çıkarmıştır.

Ek İletiler

Avcı(2011) yukarıdaki iletiye ek olarak okuma sevgisi iletisine ulaşırken Taşkiran(2015) akrabalık bağına önem vermek iletisine ulaşmıştır.

3.3.Yıldız Sayan Ağaç(Şiir)

Uyku Bekçileri

Avcı(2011) bu şiirde uyku ve sütün önemli olduğu iletisine ulaşmışken Yakar(2011) yaratıcı olarak Allah'ın varlığı iletisine ulaşmıştır. Demiryürek(2015) ise “sağlıklı olmak” iletisine ulaşmıştır.

Bebeğe Ninni

Avcı(2011) bu şiirden bebek sevgisi iletisini çıkarırken Yakar(2011) meleklerin merhamet dolu yaratıklar olduğu iletisini çıkarmıştır.

Annemin Adını Yazmak

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Bu şiirde “anne sevgisi” Avcı(2011) ve Yakar(2011) tarafından çıkarılan iletidir.

Ek İletiler

Kuşa benzeyen bu çocukluk hayalleri tekrar canlanmakta ve çocuk da hayallerinin tekrar canlanmasına şaşırılmaktadır. Bu durumdan Avcı(2011), insanın ne kadar büyürse büyüsün, çocuksu bir tarafının kaldığını ve hayal kurma gücünü asla kaybetmeyeceği iletisine ulaşmıştır.

Dahası Var

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Avcı(2011) ve Yakar'ın(2011) bu şiirden çıkardığı ortak ileti anne sevgisidir.

Bayram Günü

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Bayramların mutluluk kaynağı olduğu iletisi Avcı(2011) ve Yakar'ın(2011) şiirden çıkardığı ortak iletidir.

Ek İletiler

Avcı(2011) “göklerin armağanı” ifadesinden bayramların ilahi yönünün olduğu iletisine ulaşmıştır.

Bayrağının Türküsü

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Bayrağın millet için maddi manevi değeri olduğu iletisi Avcı(2011), Yakar(2011) ve Demiryürek(2015) tarafından ulaşılan iletidir.

Ek İletiler

Demiryürek(2015) bayrak ve vatan sevgisinin yanında bu şiirin süs/süslemeyle alakalı kavramları barındırmasından dolayı estetik değeri iletildiğini düşünmektedir.

Günler Kardan Bir Yumak

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Yakar(2011), Avcı(2011) ve Demiryürek(2015) bu şiirden çalışmanın ve zamanın önemli olduğu iletisini çıkarmışlardır.

Ay Şarkıları

Avcı(2011) ve Yakar(2011) bu şiirden yoksul insanlara yardım etme iletisini çıkarırken Demiryürek(2015) anne sevgisi ve estetik iletilerini çıkarmıştır.

Uçan Bir Kuşa Bakınca

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Avcı (2011) ve Yakar (2011) bu şiirden kuş sevgisi iletisini çıkarmışlardır.

İyilik Şarkıları

Bu şiirden Avcı(2011) iyilik yapma iletisini çıkarırken Yakar(2011) kuş sevgisi iletisini çıkarmıştır.

Kuş İşleri

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) meleklerin merhametli varlıklar olduğu iletisini çıkarırken Demiryürek(2015) bu şiirde “anne” kavramı üzerinden sevgi ve merhamet iletilerine ulaşmıştır.

Kelebek

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) kelebeklerin kıymetli olduğu iletisini çıkarmışlardır.

Kuşlar Türkü Söyleyince

Araştırmacıların Çıkarımladığı Ortak İletiler

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) kuş sevgisi iletisine ulaşmışlardır.

Kuşlar da Kaderle Uçar

Bu şiirde kâinattaki her varlığı Allah'ın yarattığı iletisi Avcı(2011), Yakar(2011) ve Demiryürek(2015)'te ortakken Avcı(2011) ve Demiryürek(2015)yukarıdaki iletiye ek olarak kader inancı iletisini de çıkarmıştır.

Bulut kuş

Bu şiirden Avcı(2011) kuş sevgisi iletisini, Yakar(2011) dua etme iletisini çıkarmıştır.

3.4.Dünya Kardeş Sobe(Şiir)

Kuş mu Balık mı?

Bu şiirden Yakar(2011) ve Avcı(2011) ortak olarak dua etme iletisine ulaşmıştır. Avcı(2011) bu iletiye ek olarak melek ve cennetin varlığı iletilerine de ulaşmıştır.

Hep Gül

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) ortak olarak bebek sevgisi iletisini çıkarırken Avcı(2011) bebeklerin anneler tarafından çözülmesi gereken zor bir bilmece olduğu iletisini çıkarmıştır.

Arka Üstü Uçmak

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) baba sevgisi iletisini çıkarmıştır. Avcı(2011) ayrıca bu şiirden yetim çocuklara yardım edilmesi gerektiği iletisini çıkarmıştır.

Sen Baba Deyince

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) babasız kalan çocuklara ilgi göstermek gerektiği iletisine ulaşmıştır. Avcı(2011) ayrıca bir gülüşün çocuk için her şeyden daha değerli olduğu, dünyadaki bütün çocukların kardeş olduğu ve hayal etmenin önemli olduğu iletilerine ulaşmıştır.

Kardeş Olmak

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) kardeş sevgisi ve dayanışması iletilerini çıkarmışlardır.

Okula Gittiğim İlk Gün

Avcı(2011) ve Yakar(2011) bu şiirden okul sevgisi iletisini çıkarmışlardır.

Büyük Bir Çocuktur Babaannem

Bu şiirden Yakar(2011) babaannelerin çocukların oyun arkadaşı olduğu ve paylaşmanın güzel olduğu iletilerini çıkarırken Avcı(2011) ve Demiryürek(2015) aynı şiirden hiç kimsenin anne babanın yerini tutamayacağı, yoksullara yardım etmek gerektiği iletilerini çıkarmıştır.

En Değerli Armağan

Avcı(2011), Yakar(2011) ve Demiryürek(2015) bu şiirden “okuma sevgisi” iletisini çıkarmıştır. Bu iletiye ek olarak Yakar(2011) hayatta doğru kararlar verebilmek için eğitimi

olmak gerektiği iletisine ulaşırken Avcı(2011) Allah'ın öğretici olduğu, insan ve dünya üzerinde düşünülmesi gerektiği iletilerine ulaşmıştır.

Küçük Prens'in Sesi

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) çocuk kitabı yazarların dünyaya kendi çocukluklarından bakmaları gerektiği ve Küçük Prens'in çocuk bakışını yansıtan bir eser olduğu iletilerine ulaşmışlardır.

Altıncı Kıta

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) kardeşliğin ve paylaşmanın dünya huzuru için şart olduğu iletisini çıkarmışlardır.

3.5.Aşk Olsun Çocuğum Aşk Olsun(Şiir)

En Güzel Anı

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) evlat sevgisi iletilerini çıkarmışlardır. Avcı(2011) bu iletiye ek olarak çocuğun hayatı kendi kendisine öğrenmesi için ona fırsat verilmesi gerektiği iletisine ulaşmıştır.

Dünyadan Bile Büyük

Avcı(2011) ve Yakar(2011) bu şiirden çocuğun aile için yeni bir başlangıç olduğu iletisini çıkarmıştır. Avcı(2011) bu iletiye ek olarak insanın her zaman öğrenmeye açık olması gerektiği, çocuğun ileriki yaşamı için ideal bir çocukluk geçirmesi gerektiği, dünyaya bir bilge gibi bakabilmenin yolunun çocuk bakışına sahip olmaktan geçtiği iletilerine ulaşmıştır.

Ne Zaman Hızlı Çalışır Çocuk Saati

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) oyun oynarken kurallara uyulması gerektiği iletisini çıkarmıştır.

Çocuğun İkiz Kardeşi

Avcı(2011) ve Yakar(2011) bu şiirden gerçekçi olmak gerektiği iletisini çıkarmıştır. Avcı(2011) bu iletiye ek olarak hayal kurmanın çocuklar için önemli olduğu, ilahi kitapların melekler vasıtasıyla getirildiği, Kur'an- Kerim'in ümidin kaynağı olduğu iletilerine ulaşmıştır.

Doğru Soru

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) doğru soru sormanın önemli olduğu iletisine ulaşmıştır.

Soru Sormak

Avcı(2011) ve Yakar(2011) bu şiirden öğrenmek için soru sormak gerektiği iletisine ulaşmıştır. Avcı(2011), çocukların bazı sorularının cevapsız bırakılmasının onların bazı yönlerden eksik olarak büyümesine neden olacağı, çocukların büyüdükçe zorlu gerçeklerle karşılaşacağı, çocuğun kendi haklarını bilmesi gerektiği iletilerine ulaşmıştır. Demiryürek(2015) ise "çocuk hakları" iletisine ulaşmıştır.

İyi Yaşamak

Avcı ve Yakar bu şiirden iyiliğin önemli olduğu iletisini çıkarmıştır. Ayrıca Avcı hayatın çocuk oyunlarına benzemeyen bir oyun olduğu, başkasının elinden tutabilmek için önce kendimizin ayakta durabilmeyi başarması gerektiği ve erdemli olma iletilerine ulaşmıştır.

En Büyük İyilik

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) iyiliğin önemli olduğu iletisini çıkarmıştır.

Çocukluğun Zaferi

Avcı(2011) ve Yakar(2011) insanın karar verirken vicdanının sesini dinlemesi gerektiği iletisine ulaşmışlardır. Avcı(2011) bu iletiye ek olarak hayvanları vurmanın yanlış olduğu, kötü iş yapanların pişman olup acı çekeceği, iletisine ulaşmıştır.

İnsan da Irmak Gibidir

Bu şiirden Avcı(2011) ve Yakar(2011) çocukların keşif ve icat etme merakı olduğunu ve bu merakın teşvik edilmesi gerektiği iletilerine ulaşmışlardır. Avcı(2011) bu iletilere ek olarak bir işi başarmada düşünme gücünün önemli olduğu iletisine ulaşmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada araştırmacıların incelenen eserlerde değer ve ileti tespitini okuma ve özetleme yoluyla gerçekleştirdikleri görülmüştür. Eserlerdeki değer tespit çalışmalarında birden fazla uzman ile çalışılması, sonucun Miles ve Huberman (1994:64b) tarafından geliştirilen şu güvenilirlik formülü ile tetkikten geçirilmesi eserden çıkarılacak iletiler konusunda nesnellik sağlayabilir:

$$\text{Güvenilir Olma} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı}} \times 100$$

Araştırmacıların her biri değer sınıflandırmasında farklı yöntemler kullanmışlardır. Dört farklı araştırmacının ilgili tür ve metinlerdeki değer tespitleri karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalar sonucunda araştırmacıların aynı eserde yer alan iletiler konusunda çoğu zaman aynı fikirde olmalarına rağmen bazen bu fikirlerin farklılaştığı tespit edilmiştir. Aynı metinden çıkarılan iletilerin daha çok şiirlerde farklılaştığı görülmüştür. Aynı metinden çıkarılan ek iletiler masal ve hikâyelerde daha fazladır. Burada Şirin'in eserlerinde içerikle ilgili değişikliklerin baskılara göre değişmesinin bir rolü olabilir. Ancak bu durum, tek başına ileti çıkarımlarının araştırmacılara göre farklılaşmasını açıklamak için yeterli değildir.

Eserlerdeki ileti çıkarımlarının farklılaşması araştırmacıların, değer ve ileti kavramlarına yönelik farklı bakış açılarına sahip olduğunun da göstergesidir. Bu durumun eser incelemelerinde öznel yaklaşımın bir sonucu olduğu düşünülmektedir. Çocuk edebiyatıyla değer eğitimi araştırmalarında nesnel bir ölçüğe ihtiyaç duyulmaktadır.

Sonuç olarak çocuk edebiyatı eserlerinin hangi değerleri içermesi gerektiği ve bu eserlerin içerdiği değerlerin tespitinde kullanılacak sınıflandırma ile ilgili uzlaşmaya varılmasının gerekliliği ortadadır. Ayrıca çocuk edebiyatı eserlerinin incelenmesinde bu alana özgü bir sınıflandırmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sınıflandırma için sosyal bilimlerin her dalının işbirliği içinde çalışmasını gerektiren geniş çaplı bir araştırma yapılması, millî ve evrensel

kültür değerlerinin tespit edilmesi, bu değerlerin çocuk edebiyatındaki yerinin belirlenmesi ile mümkün görünmektedir. Belirlenen değerleri içeren bir ölçeğin hazırlanması değer tespit çalışmalarını, bakış açısı farklılığından doğacak eksikliklerden koruyacaktır.

Kaynakça

- Arıcı, A. F. (2016). *Çocuk Edebiyatı ve Kültürü*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Akbaş, O.(2008). Değer Eğitimi Akımlarına Genel Bir Bakış, *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16): 9-27.
- Akçay, A. ve Tunagür, M.(2017). Türkiye’de Değerlerin Tespitine Yönelik Yapılmış Yüksek Lisans Tezleri Üzerine Bir İçerik Analizi, *EKEV Akademi Dergisi*, 2, 53-71.
- Avcı, M. S.(2011). *Mustafa Ruhi Şirin’in Çocuğa Yönelik Eserlerinin Eğitsel Açından İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Yüzüncü Yıl Üniversitesi,Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Van.
- Baş, B. (2015). *Türkçe Öğretimi Açısından Çocuk Edebiyatı*.Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Demiryürek, G.(2015). *Çağdaş Çocuk Şiirinde Değerler Eğitimi (1980’den Günümüze)*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, Erzurum.
- Dilidüzgün, S.(2003).*Çağdaş Çocuk Yazını(2.Basım)*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Güngör, E.(2010). *Değer Psikolojisi Üzerine Araştırmalar(4.Basım)*. Ankara: Ötüken Neşriyat.
- Hökelekli, H.(2011). *Değerler Psikolojisi ve Eğitimi*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Karatay, H.(2011). Karakter Eğitiminde Edebi Eserlerin Kullanımı. *Turkish Studies*, 6(1), 1398-1412.
- Kıbrıs, İ.(2010). *Çocuk Edebiyatı(4.baskı)*, Ankara: Kök Yayıncılık.
- Miles, M. B. &Huberman M. A.(1994). *An ExpandedSourcebookQualitative Data Analysis*, SAGE Publications:ThousandOaks.
- Mutluel, O.(2014). *Çocukta Değer Bilinci ve Karakter Eğitimi*. Bolu: Boy Yayınları.
- Sever, S. (2015). *Çocuk ve Edebiyat*. İzmir: Tudem Yayınları.
- Şimşek, T.(2002). *Çocuk Edebiyat*, Ankara: Rengarenk Yayınları.
- Taşkıran, E.(2015). *Mustafa Ruhi Şirin’in Masallarında ve Öykülerinde Eğitsel İletiler*, Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Afyonkarahisar.
- Yakar, Y. M.(2011). *Mustafa Ruhi Şirin’in Türk Çocuk Edebiyatındaki Yeri ve Eserlerinin Eğitsel Değeri Üzerine Bir İnceleme*, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, Erzurum.

Yalçın, A. Aytaş, G.(2002). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Yazıcı, K.(2006). Değerler Eğitimi'ne Genel Bir Bakış, *TÜBAR*, 19: 499-523.

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5a7f55bb54410.99230696 (Erişim Tarihi: 10.12.2017)